

Protokoll fört vid Landsbygdsnätverkets styrgruppsmöte den 18 september 2018. Hela Sverige ska levas lokaler i Gamla stan, Stockholm.

Närvarande:

Harald Svensson, Jordbruksverket, ordförande
Anneli Gunnars, Naturbruksskolornas Förening
Christina Milén Jacobsson, Hushållningssällskapens Förbund
Lars Björneld, Lokalt Ledd utveckling
Marianne Wetterin, Naturvårdsverket
Mårten Andersson, Fotbollförbundet
Patrik Nilsson, Företagarna § 1 - 9
Sofia Lindblad, LRF § 1 - 9
Thomas Norrby, SLU
Tore Johnsson, Sveriges Fiskares Producentorganisation
Åsa Bjelkeby, Tillväxtverket § 1 - 9
Åse Classon, Hela Sverige ska leva

Adjungerad

Andreas Mattisson, Förvaltningsmyndigheten Jordbruksverket

Kansliet

Maria Gustafsson
Nils Lagerroth

Övriga

Anna Johansson, Hela Sverige ska leva
Claes Becklin, Hela Sverige ska leva
Maria Ahlsved, Näringsdepartementet

Deltog inte:

Anders Johansson, Coompanion
Bianca Burkardt Salazar, Näringsdepartementet
Eva Engström, Länsstyrelserna
Åza Rydén, ESF-rådet, adjungerad

1. Mötets öppnande

Harald Svensson öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Åse Claesson hälsade välkommen till Hela Sverige ska levas (HSsl) lokaler i Gamla stan och berättade kort om aktuella verksamheter. Claes Becklin, HSsl, gav en kort och intressant betraktelse om historien runt den plats och det hus vi befann oss i.

Anne Johansson, HSsl informerade om projektet byanätsforum som startade 2015 och som ska fungera som en sammanhållande kraft för bredbandsföreningar. Det är ett samarbetsprojekt mellan HSsl, Coompanion och LRF med målet att bidra till ökad bredbandsutbyggnad på landsbygden. Det finns ingen statistik över hur många fiberföreningar som finns men uppskattningsvis mellan 1000–1500.

I Byanätsforum finns registrerade 450 stycken. Byanätsforum ska arbeta med rådgivning, information, nätverkande och företräderskap. Projektet pågår till och med 2019 och nu förbereds för en fortsättning efter 2019. Utmaningen nu är att få med de nya föreningarna.

Claes Becklin, HSsl berättade om projektet Service i samverkan, ett pilotprojekt för lokala servicelösningar. Elva kommuner, sex länsavdelningar av HSsl, sex regioner/länsstyrelser och SKL är engagerade. Projektmålen är att hitta modeller för servicesamverkan med servicelösningar/servicepunkter och att få fram hållbara strukturer för servicesamverkan. Serviceplaner ska vara framtagna i samtliga kommuner och ett nationellt servicenätverk ska bildas inom Hela Sverige ska leva. Projektet startade i september 2017 och ska pågå i 30 månader. Leadergrupperna är samarbetspartners på flera ställen.

Lars Björnelid för Lokalt ledd utveckling och Mårten Andersson från Fotbollförbundet deltog för första gången på styrgruppsmötet och presenterade sig. De hälsades bägge välkomna till styrgruppen av ordföranden.

2. Sekreterare

Nils Lagerroth utsågs till sekreterare.

3. Justerare

Tore Johnsson utsågs till att justera dagens protokoll.

4. Föregående protokoll

Föregående mötes protokoll från 28-29 maj 2018 var utlagt på Landsbygdsnätverkets interna sida.

Beslutades att godkänna föregående mötes protokoll.
--

5. Information från Näringsdepartementet och förvaltningsmyndigheten

Maria Ahlsved, Näringsdepartementet berättade om landsbygdspropositionen som kom 19 mars och som beslutades senare av riksdagen. Det man då beslutade om var övergripande mål i landsbygdspolitiken. Nu fortgår genomförandet av landsbygdspropositionen och en del uppdrag har lagts ut. Statens kulturråd har fått ett uppdrag med 2 x 20 milj. för 2019/20 att tillgängliggöra kultur i landets glesare delar, dock beroende på om budgeten går igenom. UHR ska stärka kvalitén inom distanspedagogiken, 2 x 20 miljoner. Detta är på samma sätt som för kultur en pilot för att förbättra distanspedagogiken.

Boverket har fått uppdrag för att underlätta finansiering av nya och ombyggda bostäder på landsbygden, vilket ska vara klart i mars 2019. De har tidigare haft ett uppdrag om bostadsfinansiering generellt men har nu fått ett särskilt uppdrag för att se på landsbygdens bostäder specifikt.

Tillväxtverket har fått ett omfattande uppdrag som samordnande myndighet för att genomföra landsbygdspolitiken och för att utveckla en metodik för landsbygdssäkring ihop med andra myndigheter. Samt en rad näringslivsinsatser såsom demogårdar, testbäddar, digitalisering, teknikutveckling, besöksnäring, etc.

Åsa Bjelkeby berättade att den övergripande rollen för Tillväxtverket kräver ett mer gediget arbete där man börjar efter årsskiftet. Näringslivspaketet är det dock snabbare ryck med och där försöker de nu hitta samarbetspartners och en rapport ska lämnas i oktober om hur man ska göra. De som har idéer och synpunkter på näringslivspaketet kan höra av sig till Tim Brooks,

Tillväxtverket. Maria Gustafsson berättade att Landsbygdsnätverket medverkar i näringslivsstatsningen med EIP Agri arbetet, exempelvis genom att medarbeta från Tillväxtverket åker på ett möte som EIP Agri har i Bryssel.

Maria Ahlsved fortsatte om att det kommer mer förslag i regleringsbrevet framöver runt landsbygdspropositionen, dock beroende på vilken budget det blir.

Vad gäller CAP pågår mycket förhandlingar, oavsett regering. Den 18 juni var det möte för ministrarna och det har varit förhandlingar under sommaren. Sverige har bett om förklaringar från kommissionen om vad som menas och avses och så för man fram övergripande synpunkter. Målet är att det ska vara beslut innan Europaparlamentet upplöses våren 2019. Sverige är försiktigt positiva till kommissionens förslag och anser att det är viktigt med flexibilitet i valet av åtgärder och att det blir ökat fokus på riktade åtgärder, att det ska bli enklare och högre måluppfyllelse. Kommissionen säger det ska bli en verklig förändring och att medlemsstaterna ska få bestämma själva. Då borde det bli förenkling i hela kedjan ner till revisorerna. Det man gör i nuvarande period kan göras i kommande. Det blir minskning av budgeten och en större minskning i pelare två än pelare ett. Sverige vill flytta medel från pelare ett till pelare två.

Var gäller Landsbygdsnätverket är Sverige tveksam till ett namnbyte till CAP-nätverket och tveksam till att ge nätverket administrativa uppgifter som idag ligger på förvaltningsmyndigheten. Det har varit ett EU sakråd i augusti och man kan ge synpunkter till 1 oktober på regelverket.

Ett Swot-seminarium genomfördes i juni med inbjudna intressenter som gav underlag till CAP-strategin för bägge pelarna. Swot:en blir underlag till svenska prioriteringar framöver.

Vad gäller Havs- och fiskeriprogrammet var regelverket utskickat på remiss till den 12 september. Vid ett EU-sakråd 4 september diskuterades regelverket. De har börjat med förhandlingarna och regelverket ska förklaras.

Den gemensamma förordningen som fanns förra gången finns i kommande period men utan landsbygdsfonden. Den är dock utökad med socialfonden plus (socialfonden, sysselsättningsinitiativet för unga, fonden för europeiskt bistånd till de som har det sämst ställt (FEAD), programmen för sysselsättning och social innovation (EASO) och hälsoprogrammet). Socialfonden plus, regionalfonden Havs- och fiskerifonden, sammanhållningsfonden plus instrumentet för gränsförvaltning, visering, asyl- och migrationsfonden och fonden för inre säkerhet ska alla dessa ha en sådan gemensam förordning. Vad innebär det att landsbygdsfonden inte finns med? Det är olyckligt att det är bortlyft. Det kan kanske vara en konsekvens av att pelare ett och två förs närmare varandra.

LLU finns med i landsbygdsfonden. Fem procent ska avsättas för LLU, men minst sex % i regionalfonden och i Havs- och fiskerifonden ska avsättas till LLU eller ITI (ett annat programinstrument ej använt i Sverige). Detta bör vara frivilligt är den svenska positionen. Vid en Lead fund ska uppföljningen vara kopplad till regelverket för den fonden. Sverige har sagt att 18 månader, inte föreslagna 12, ska finnas för att ta fram strategierna efter programmets godkännande.

Inget är bestämt från svensk sida om LLU ska ha fler fonder än landsbygdsfonden. Det finns ännu ingen diskussion om vilka fonder som ska användas. Det har inte varit uppe till diskussion om framtida fonder att vi riskerar att bli av med pengarna i innevarande period. I den interna förhandlingen är det viktigt att visa på resultat, men dock kan sägas att det varit lite pengar och

förseningar i systemen. I nästa programperiod ska hela Sverige omfattas av Leader. Förhandlingarna är inte klara och medlen är inte klara. I första hand ser man att det ska finansieras av EU program.

Livsmedelverket har fått uppdrag om att öka vildsvinskött på marknaden, det ska bli enklare förfaranden. De ska även ta fram en handlingsplan för minskat matsvinn. Regelverket för vattenbruk har JV fått uppdrag om. Tillväxtverket och Jordbruksverket ska ta fram handlingsplan för livsmedelsstrategins fortsatta långsiktiga arbete. Det ska redovisas 19 juni 2019.

Det har kommit ut 110 milj. kr till de som drabbas av skogsbränder, ex för infrastruktur mm. För torkan var det ett nationellt åtgärds paket med 1,2 mdr. Ett steg kommer under hösten till djurägare för foderinköp, och 2019 blir det 760 milj. kr i riktat stöd till de som särskilt drabbats av torkan. Jordbruksverket har hand om de stöden. De ska betalas ut i år.

OECD har gjort en studie om samer som snart är klar. De har även ett arbete om ”rural principals”, landsbygdsprinciper som nya medlemsstater ska utvärderas gentemot. Det kan då bli riktlinjer som alla medlemsstater ska utvärderas gentemot. Det kan handla om flernivå- styrningar och annan arbetsätt. Det ska beslutas om i februari. Det var konferens i Edinburgh i mars och det grundar sig på de principer de haft.

Det kan finnas en fara med nationalisering av jordbrukspolitiken eftersom man har en gemensam inre marknad. Just nu ser vi inte den faran men många lyfter den. Vi vet inte så mycket om förhandlingarna om den nya budgeten p.g.a. valet. Regeringen sitter kvar. Riksdagen är medveten om vad som händer genom EU-nämnden.

Maria Gustafsson berättade att vår LLU fondsamordningsgrupp har gjort en kartläggning av Leadergruppernas hantering av fonderna. De flesta vill fortsätta med flerfondsfinansiering och de pekar på konkreta resultat. Dock måste det bli mycket enklare att hantera.

I styrgruppens diskussion togs upp om leadergruppernas relation till regionalfonden i NUTS II områdena och om hur samspelet mellan leadergrupperna och regionalfonden och socialfonden varierar mellan länen. Svårigheterna för mindre projekt att få stöd i regionalfonden togs upp, dock kan Leader komplettera exempelvis med att bilda bredbandsföreningar där själva utbyggandet sedan finansieras på annat sätt.

Vidare diskuterades hur Leader kan fungera som modell och metod för landsbygdsutveckling, även utanför den finansiering som kommer från fonderna och hur nuvarande Leader kan ge den inspirationen.

Kerstin Jansohn, Jordbruksverket, medverkade via Skype och informerade om att Jordbruksverket har fått en överdirektör och en styrelse från september. Ett intensivt arbete pågår p.g.a. torkan om regelförändringar och med ett regeringsuppdrag som ska levereras i oktober.

Programmen har en deadline vid årsskiftet och det gäller klara n+3 om utnyttjandet av EUs budget. Om vi inte lyckas betala ut så mycket så att EU hinner betala ut till oss, så brinner de anslagen inne. Vi har delmål i nuvarande period som ska vara uppfyllda 31 dec 2018. Vad gäller n+3 så ser det bra ut generellt för programmen men för LLU regional- och socialfonden finns överhängande risk för återtag.

Vad gäller delmål i landsbygdsprogrammet så är det krisigt i biogas prio 5 med lågt ansökningstryck och i prio 6 där det är bredbandspengarna som det tar tid med att få ut.

Det pågår programändringar för fiske som är inskickade till kommissionen. Det gäller översyn av budget och mål med hänsyn till delmålen. Dessa ska ses över inför avstämningen 31 dec 2018. Det gäller omfördelning av budget och att fördela om till realistiska mål. Vi behöver komma upp i mål. Vad gäller landsbygdsprogrammet så handlar det om översyn av delmålen och förändring av budget för biogas och bredbandsmålet. Vi hoppas få godkänt av dessa inom kort. Vad gäller budgetutnyttjandet inom landsbygdsprogrammet så ligger beviljandegraden över 50 %, utom prioritet fem där biogasbesluten drar ner beslutsandelen till 28%. Vad gäller utbetalningar så ligger det på 50% vid årliga utbetalningar, i projekt och företagsstöden så har dessa en annan karaktär som är varierande. Vi ligger på mellan 30-50 procent med biogas 9% och med bredband och LLU ligger det 11%. Dessa två dröjer med utbetalning.

För fiske är beviljandegraden hög med 62% och utbetalningen på programnivå ligger på 17%. Det är ett stort glapp mellan beviljat och utbetalt. Det beror på karaktären på stöden och långa handläggningstider.

LLU har ett snitt på 50% beviljat i alla fonder men olika, 51 % landsbygdsfond, 38% socialfonden (som nu kommit igång). Utbetalningarna ligger mellan 9% och 2 % som lägst (socialfonden). Det kan vara svårt få till att det söks utbetalningar.

Vad gäller utbetalningsläget generellt har det varit uppe med handläggningstider och utbetalningar. Det finns en handlingsplan för handläggning och förenkling. Detta följs noga upp i lägesrapporterna till ÖK. Det ser positivt ut.

Det pågår många utvärderingar och fördjupande uppföljningar. Dessa kan ses på Jordbruksverkets webbplats och går att prenumerera på.

Jordbruksverkets roll är att för nästa programperiod lämna underlag för CAP och för fiske. Där ingår även det fondgemensamma förslaget där vi svarat på remissen. Riksrevisionen har gjort en effektivitetsrevision av landsbygdsprogrammet som publiceras i oktober. Då går de ut med detta i pressen.

Lägesrapporterna till Övervakningskommittéerna (ÖK) tar fram statistik med bl.a. beviljandegrad och handläggningstider. Nästa rapport kommer till ÖK den 18 oktober.

Styrgruppen diskuterade n+3 reglerna och återbetalningen inom regional- och socialfonden. Det är viktigt att analysera varför dessa pengar måste betalas tillbaka och vad som kan göras framöver för att undvika en motsvarande situation kommande år. De åtgärder som hittills genomförts har inte haft effekt. Man måste titta på hela kedjan inför utbetalningarna. Projekt i dessa fonder kom igång sent. Det är positivt med nationella förskott men det kan även vara en nackdel. Det försenar att man söker utbetalningar.

6. Frågor på utskickad lägesrapport

Maria Gustafsson kompletterade lägesrapporten med en beskrivning av förberedelserna för den nationella digitala nätverksträffen den 6 november. I dagsläget blir det regionala mötesplatser i flertalet län, dock inte i Stockholms och i Västmanlands län. Programmet innehåller först olika inspirationspass, med temat Smarta landsbygder i framkant, en förlängning av smarta villages arbete på europeisk nivå. På de regionala mötena blir det sedan diskussioner om vad man ser regionalt för smarta landsbygdslösningar. Det blir en uppsummering sista timmen som handlar

om vad som kan göras mer. Det blir ett intensivt minutprogram med Sara Uddemar som programvärd. Eva Engström har varit med i planeringen. Bra om styrgruppen har möjlighet att delta vid de regionala mötena.

Harald Svensson berättade om ett inlägg på Svenska Dagbladet debattsida som han hade tillsammans med Inger Pehrson, samordnare på kansliet. De svarade på ett inlägg som publicerats några dagar tidigare. Det blev därefter en diskussion på Landsbygdsnätverkets Facebook sida. Att Inger Pehrson undertecknade kunde ge en bild av att hon företrädde Landsbygdsnätverket. Det var inte tanken och undertecknandet kunde ha gjorts på ett annat sätt. Det blev då mycket fokus på formen och det behöver vi erinra oss framöver. Det är saken vi ska diskutera och inte formen.

Maria Gustafsson tillade att sättet som debattsvaret undertecknades på var ett misstag och att någon förändring i principerna för Landsbygdsnätverkets deltagande i debattartiklar inte skett.

Beslutades att

Godkänna lägesrapporten

7. Fastställa ekonomisk rapport.

Maria Gustafsson redogjorde för utsänd ekonomisk rapport. Nyttjandegraden ser olika ut för olika arbetsgrupper och insatser. Kanslikostnaden har underbudgeterats och kommer att överskridas, dock kan de bli något lägre lönekostnader under hösten p.g.a. pensionsavgångar. Alla arbetsgruppers beting tar slut detta år så vid novembermötet bör det vara möjligt att ge en mer exakt utfallsprognos.

Beslutades att

Godkänna den ekonomiska rapporten

8. Diskussion om nätverkets roll i förberedelserna av kommande programperiod

Maria Gustafsson inledde med att berätta om att vi är med i olika diskussioner om framtida CAP. Många medlemsorganisationer är inbjudna ex till sakrådet medan andra inte är det. Det finns två delar i aktivitetsplanen om kommande programperiod. Dels ska vi som nätverk vara med om att påverka kommande nätverk, men den stora delen handlar om att få till ståndpunkter för den strategiska planen för CAP och de strategiska dokumenten för de andra fonderna. En fråga är hur vi ska förhålla oss till detta i nätverket.

Ett alternativ är att vi har en låg ambitionsnivå där vi förmedlar information och ser till att medlemmarna är uppdaterade med information. Varje medlemsorganisation tar då sin påverkan bilateralt. En annan ambitionsnivå är hur vi kan jobba gemensamt för att föra fram synpunkter. Ett tredje alternativ är att vi ser till att anordna tankesmedjor. Tidigare när Jordbruksverket ville samla in synpunkter så ställde vi upp som arena ihop för att stärka dialogen med en bredd av intressenter. Kommissionen vill använda nätverken för att vi ska samla in synpunkter. Vi ska samla in synpunkter och erfarenheter som ska vara underlag för policyutformning i rådsförordningen. Det nya CAP nätverket finns med som ett obligatoriskt förslag för nätverken.

Styrgruppen diskuterade de olika alternativen. Synpunkter gavs om Landsbygdsnätverkets roll i förhållande till Jordbruksverkets ansvar att föra dialogen och hur Landsbygdsnätverket kan komplettera det som regeringen och Jordbruksverket gör. Styrgruppen kan förmedla tankar från

medlemsorganisationerna men en fråga är hur dessa då vidareförmedlas på ett effektivt sätt. Vidare diskuterades styrgruppens roll och möjligheter där flera konstaterade att det är svårt komma till gemensamma åsikter, även om de kan finnas.

Landsbygdsnätverkets och dess kanslis roll i att sprida information diskuterades. Fler tog upp att det viktiga är att medlemsorganisationerna får tillgång till bra information och bra hänvisning till de som kan mer. Detta kan vara särskilt viktigt till de som inte är så etablerade. De som ska svara på informationen, ex på Jordbruksverket, måste dock vara förberedda och ha tid för att kunna svara. Det behövs även information om vad som är regeringskansliets ansvar och kunskap resp. vad som är myndigheternas.

Synpunkter gavs även att nätverket kan vara plattformen där olika frågor kan diskuteras, exempelvis via tankesmedjor. Det finns en god erfarenhet av detta med en god samtalston mellan departement och aktörerna. Dock måste frågorna vara relevanta för målgruppen. Det är också viktigt att på förhand analysera nyttan och tänkbart resultat av dessa aktiviteter, med rimliga förväntningar på resultatet.

Frågan om vilken roll den nuvarande styrgruppen kan ha i diskussionen om kommande landsbygdsnätverk togs upp och behöver diskuteras mer. Kan styrgruppen representera medlemmarna kopplat till den diskussionen. Departementet kan återkomma till styrgruppen i den diskussionen.

Maria Gustafsson berättade avslutningsvis om de insatser som hittills gjorts av nätverket inför framtida CAP och om fortsatta aktiviteter under hösten för att sprida information.

Beslutades att

Frågan om nätverkets roll i förberedelserna av kommande programperiod återkommer vid nästa styrgruppsmöte.

9. Prioriteringar av insatsområden 2019

Maria Gustafsson berättade om planeringsprocessen inför aktivitetsplanen 2019-2020. Det är tre styrgruppsmöten som hanterar aktivitetsplaneringen. Alla resurser ska dock inte låsas fast utan det kommer finnas ett reservutrymme. Processen ligger tidigare i år än som vad som gjorts i tidigare planeringar. Vid novembermötet görs aktivitetsplanen färdig och den fastställas formellt vid februarimötet 2019. En behovspaning och resultatuppföljning är gjord samt en prioritering av specifika mål. Nu har det gjorts ett förslag till insatsområden för att möta de behov som är prioriterade. Detta finns med i underlaget till idag. Det är en grov första skiss till aktivitetsplan. Varje behov som är prioriterat finns beskrivet under respektive specifika mål, samt en lista på insatsområden. Kansliet behöver besked om vilka insatsområden som är viktiga att arbeta med, saknas det något och hur ser prioriteringen ut, och vi behöver identifiera tänkbara aktörer som kan vara med i arbetet. Exempelvis har vi redan nu kontaktat jämställdhetsmyndigheten.

Tillsammans med aktörerna behöver vi se vilka operativa mål som blir viktiga för att möta de specifika målen och möta de identifierade behoven. Till nästa styrgruppsmöte tar kansliet fram förslag till operativa mål och en uppdaterad reviderad kommunikationsplan.

Den föreslagna aktivitetsplanen har sedan en remissrunda för att kunna fastställas på februarimötet.

Maria berättade om strukturen av aktivitetsplanen med bakgrund (mål, mållogik, status i förhållande till andra styrdokument etc.), nio avsnitt utifrån specifika mål (med beskrivning av mål, insatsområden och ansvariga samt frågor som ställs när resultatet är klart), organisationsbild och budget.

I utsänt dokument är målen rangordnade utifrån vad styrgruppen sade vid förra mötet. Ordningen av insatsområden speglar också prioriteringen från förra mötet. Det står operativa grupper och främjandegrupper istället för tematiska arbetsgrupper. Det beror på att vi inte har resurser för arbetsgrupperna och att vi har märkt att inom de befintliga grupperna så identifierar man beting som jobbar med vissa arbetsområden. Det har varit effektiva arbetssätt som gett bra utfall. Förslaget gör att vi då jobbar med operativa grupperingar som jobbar med medlemsorganisationer för dessa tidsbegränsande insatser. Det ska då bli mer verkstad.

Vi har även viktiga medlemmar som står för viktig expertis. Denna sakkunskap har vi behov av att samla i vad vi här kallar främjandegrupper. Dessa främjandegrupper kan spela in synpunkter till Landsbygdsnätverket i övrigt. De kan ge synpunkter till ex Tillväxtverket som ska ta fram konsekvensanalyser av olika beslut. De kan även vara en resurs för Leader eller Sfpo eller andra medlemmar som behöver öka sin förmåga i olika frågor.

De operativa grupperna har ett beting och främjandegrupperna ska finnas under hela tiden och ligger horisontellt.

Delnätverk behövs för att vi ska jobba med gröna näringar och blå näringar och jobbar med generell landsbygdsutveckling. Detta är behoven också i en kommande programperiod. Vi ska vara ett nätverk för hela CAP. Vi ska även vara en nationell plattform för den nationella landsbygdspolitiken samt finnas för havs- och fiskeriprogrammet. I stället för slutna arbetsgrupper så kanske det finns många som vill samlas för att prata om dessa frågor. Vi kan då skapa ett öppet nätverk som dock behöver hållas ihop med ett mindre arbetsutskott ihop med kansliet. Detta är sammanhanget om hur vi opererar dessa insatsområden.

Styrgruppen diskuterade det utsända förslaget till dokument om prioritering av insatsområden och synpunkter gavs enligt nedan:

9.1 Utveckling av nya affärsmöjligheter

- Den tematiska gruppen för fiske och vattenbruk har pratat mycket kust- och regionalkvoter, förvaltningsmodeller, generationsskiftesutmaningar mm. De följer sin projektplan och påverkas inte direkt av denna aktivitetsplan. De har att förhålla sig till ett komplext regelverk.
- Hur ska vi säkerställa att vi inte bygger upp stuprör i vår egen verksamhet. Finns det risk att de operativa grupperna blir stuprör.
- Det är först när det kommer ut något från gruppen som levererats som vi kan nå målen.
- Det finns många näringar på landsbygden som inte finns med här. Det täcks inte in i detta. Hur hanterar vi det? Om affärsutvecklingen på landsbygden enbart handlar om naturbaserade näringar så har vi missat mycket som kan vara den stora förändringen på landsbygden. Ex. digitaliseringens potential som kan ge ett stort lyft.
- Hur tänker vi oss med delnätverken? Ska de göra operativa mål och arbetsplaner? Hur ska de göra det? Hur ska de organiseras?
- Det är mycket och vi borde prioritera.
- Det är för snävt med företag med enbart gröna, blå näringar och naturturism.

- Det vi gör borde spegla programmet.
- Är jämställda villkor en affärsmöjlighet? Det behöver förtydligas i skrivningen om jämställdhet. Kvinnor och mäns idéer bedöms inte på lika villkor. Den skrivning som finns ska ändras. Tillväxtverkets rapport ligger till grund och det är inte jämställda villkor idag. De som tar emot ansökningar har förutfattade meningar om kvinnors förmåga. Vi behöver då göra medlemsorganisationerna mer medvetna om detta.
- Fiske och vattenbruk jobbar mycket med att inte skapa egna aktiviteter utan medfinansiera andras aktiviteter.
- Det finns mycket kunskap i projektverksamheter ute i landsbygderna och det kan skapa irritation när det kommer propåer uppifrån om hur de ska lära sig. Det operativa kan ge en risk att det blir ett ovanifrånperspektiv.
- Ett nätverk är för att utbyta kunskap och kontakter för att sen kunna genomföra saker ihop på hemmaplan. Har vi för många operativa grupper som ska genomföra en leverans så kan det bli parallella processer. Då fångar man inte upp allt som sker någon annanstans.
- Är detta ett nätverk för erfarenhetsutbyte och kunskapsinhämtning eller ska man vara en operativ genomförandeorganisation? Det bör vi ta ett principbeslut om.
- Det är av tradition ett kollegialt lärande. Ska detta förstärka samarbeten eller ska man skapa nya samarbeten? Det handlar om att utveckla arbetssätt som är nyskapande för landsbygdsutveckling. Det ska boosta och underlätta för medlemsorganisationerna. Det ska förstärka och inte konkurrera med medlemsorganisationernas verksamhet.
- Där det är ändamålsenligt kan vi vara operativa och där det inte behövs ska vi inte vara det.
- Kan den operativa gruppen heta projektgrupp eller arbetsgrupp istället?

9.2 Utbyte av erfarenheter nationellt och internationellt

- Maria Gustafsson berättade om ett möte där hon och Harald Svensson träffat representanter för SKL angående nätverket för de offentligt anställda landsbygdsutvecklarna. SKL vill inte göra mer för denna grupp utöver det de redan gör, varför en möjlighet kan finnas att Tillväxtverket med sitt nya uppdrag eventuellt kan göra insatser för denna grupp.
- I slutet av september blir det klart om det blir European Rural Parliament nästa år i Haparanda/Torneå. Våren 2020 blir det landsbygdsriksdag. Det blir en nordisk forskarkonferens 11–13 maj 2020. Kan vi göra något i anslutning till detta ihop med det finska nätverket och ENRD, istället för ett rural lab.
- Vi borde ha ett forskarpraktikernätverk.. Det borde vara en aktiv del i nätverket för att jobba med forskning. Vi hade ett nätverk för några år sedan men styrgruppen prioriterade ner forskarnätverket och menade att det är bättre att forskningen är med i arbetsgrupperna och ingår i arbetsgruppernas budgetar.
- Eftersom SKL vet att andra ger stöd till landsbygdsutvecklarnas nätverk så gör de inte det själva. Är vi ett nätverk som fyller på där andra fallerar och inte ger resurser?
- Landsbygdsutvecklarna är viktiga för Tillväxtverkets uppdrag och de är mycket viktiga för oss i nätverket för att få information och skicka ut information. Vi ser till att de är med i olika sammanhang och kansliet har hjälpt dem med att uppdatera sitt kontaktnät.

9.3 Involvera nyanlända och unga samt stärkt jämställdhet

- Genom att få in ungdomsråd så får man in de ungas röst. Men det ger ett alibi för att de inte ska få komma in där de verkliga besluten tas. Bra om vi kan få in unga och integration i hela spektrat. Vi tar tre enorma områden som ska arbeta parallellt med andra. Hur ska vi hantera det?
- Fler inspel behövs om hur vi kan jobba med unga på ett vassare sätt.
- Man måste hitta ett sätt att attrahera den unga generationen att vara med i samhällsutvecklingen. Hur gör man det? Först och främst behöver man skapa ett engagemang så att de vill delta i samhällsutvecklingen. Vi behöver inte bjuda in dem i styrelser utan problemet är att fler ska bli engagerade? Det behövs fler konkreta metoder för att inkludera unga och nya svenskar i samhällsarbete.
- Bra om vi kan ta en separerat diskussion om hur vi inkluderar unga. Denna fråga håller för en separat diskussion. Vi behöver börja om från början i denna fråga
- Bra att ge utbildning i att jobba jämställt, det borde gälla för fler. Det bör inte vara något val. Det kan ske stegvis.
- Ungagrupperna har jobbat med engagemangskonceptet och integrationsgruppen har jobbat med inkluderande aktiviteter. I medlemsundersökningen fick det ändå ett svagt resultat och medlemsorg. upplever inte att de har haft tillräckligt bra stöttning av arbetsgrupperna integration och unga.
- Man kan få utbildning i jämställdhet på distans under en heldag.
- Hur går det med MUCF och deras medlemskap. Vi kan gå till dem och fråga hur de jobbar detta utifrån med landsbygds perspektiv. Kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden, som får stöd från Delegationen mot segregation, DELMOS borde vi prata med. HSSl sitter med i ett nätverk med MUCF.

9.4 Kunskap för bättre måluppfyllelse

- när intressanta utvärderingsresultat kommer upp försöker kansliet sprida till de målgrupper som är berörda eller så sprids det brett.

9.5 Kontaktpunkt för Leader

- Inom nätverkets LLU arbete jobbar man på ett sådant sätt redan idag, som är föreslaget för andra. Ingen förändring föreslås.
- Vad menar vi med Leader? Menar vi Leader som det är organiserat idag och där man beslutar om pengar eller pratar vi om leadermetoden? Leadermetoden handlar om att tre sektorer samarbetar. Vi gör Leader till ett eget fenomen och så struntar vi i samarbetet inom andra sektorer. Ska vi ha framgångsrikt landsbygdsarbete så ska vi jobba med leader hela tiden i allt. En sak är finansiering och en sak är ett samarbets sätt.
- Det finns mycket att hämta i utvärderingarna av Leader. Vem äger resultatet och strategierna när man lägger ner föreningarna? Kommunerna borde vara med som målgrupp för vår information.
- Metoden är det unika och det andra är instrument för att göra saker och ting. Det är i metoden där det stora engagemanget finns. Leadermetoden kan tillämpas på flera olika nivåer.

9.6 Sprida information om programmens möjligheter.

- Arbetet fortsätter som idag.
- Det kan finnas dubbla skrivningar i dokumentet, men det kanske behöver vara så för att bli logiskt för de olika målen.
- Fondsamordningsgruppen på verksnivå ska avvecklas. Fondsamordningsgruppen inom nätverket kan då få andra förväntningar på sig.
- Tillväxtverket kommer dock bjuda in de andra verken till samtal. Vi bör kontakta Tillväxtverket om hur man ser ifrån fondsamordningsgruppen på sitt arbete inför nästa programperiod. Vi kan ta upp denna fråga underhand för att få information om hur det ligger till. Bra om vi får information.

9.7 Samarbete om innovationer

- Dels ska vi jobba vidare med det befintliga inom EIP-Agri och dels ska vi sprida resultaten från innovationsprojekten.
- Vi breddar för att få ut erfarenheterna och arbetssätten till andra sektorer, ex inom naturturismnäringen.
- Bra ta med en främjande grupp att ta med fler. Knyt ihop det med sådant som finns och inte jobba i stuprör.
- Hur sprider vi processen om hur innovationerna kommer fram? Utvärderingssektariatet har kommit med en rapport som vi bör sprida, ev. med ett webinarium. Det bör vi kolla upp.

9.8 Kunskap om ekosystemtjänster med fokus på miljö och klimat

- En främjandegrupp ska jobba mer aktivt kopplat till de tre delnätverken Det kan bli en resurs om ullbaggearbetet. Det finns en dialog med Universeum om informationsinsatser om bonden som ekosystemleverantör
- Främjandegrupperna utses av kansliet utifrån vad styrgruppen tycker att utfallet ska bli. I gruppen ska sakkunskapen finnas med.
- Svårt med ordalydelsen. Klimatet påverkar ekosystemtjänsterna men påverkar ekosystemtjänsterna klimatet? Ekosystemtjänster kan bidra till att motverka klimateffekten, ex om det inte finns något utjämnande vattenmagasin så kan det återställas så att effekten av ett förändrat klimat blir mindre.
- Vad är viktigt att ha med i en sådan här främjandeinsats? Ska man jobba mer med en mer operativ insats? Vilken nivå lägger vi oss på. Det ska komma till nytta och glädje för medlemmarna.

9.9 Landsbygdssäkring.

- Detta blir naturligt att jobba med för främjandegrupperna. Vi fortsätter en dialog med Tillväxtverket för att utveckla metodikstödet. Sedan att förbereda kommande CAP/Landsbygdsnätverk.
- Detta är en viktig sak och det känns inte bra att den kommer sent. Detta ger Landsbygdsnätverket legitimitet. Bra om det kan finnas på en mer övergripande nivå. Den ska inte prioriteras ner. Den kan komma inledningsvis istället.
- Livsmedelsstrategin ska genomsyra allt vi jobbar med.

Maria Gustafsson föredrog en excelbild om kostnader för utfall av de olika insatserna 2019-2020. De operativa utfallet ska vi prata om när vi ses i november.

En synpunkt från styrgruppen var att ju färre begrepp ju bättre är det. Bra om vi kan hålla oss till främjandegrupp och operativ grupp. En framgångsfaktor kan vara att fokusera istället för att ha många saker. Bättre ha färre saker man genomför ordentligt. Det är dock en svår balansgång och ibland ger små insatser stor effekt.

Kommande veckor har Maria telefondiskussioner med varje medlem i styrgruppen där de ombeds delge vad man tycker är viktigast. Vad vill man ytterligare fylla på med? Utifrån detta så kommer kansliet att lägga ett förslag till operativa mål som ska diskuteras på mötet i november.

10. Nya medlemmar

Maria Gustafsson föredrog utsänt förslag på nya medlemmarna. Följande har sökt medlemskap: Sveriges Kaninproducenter, ideell förening samt Sveriges Jordägarförbund, ideell förening

<p>Beslutades att som medlemmar i Landsbyggsnätverket Bifalla ansökan från Sveriges Kaninproducenter Bifalla ansökan från Sveriges Jordägarförbund</p>
---

11. Övriga frågor

Nästa möte den 27-28 november förläggs till Alnarp i anslutning till Nordregios konferens den 28-29 november i Lund.

Kansliet skickar ut en doodle för att bestämma datum för styrgruppens möten 2019. En synpunkt gavs att fler möten bör förläggas utanför Stockholm.

12. Avslutning

Harald Svensson tackade de närvarande och avslutade mötet.

Vid protokollet:

Justeras:

_____
Nils Lagerroth

_____
Tore Johnsson

